

OPONENTSKÝ POSUDEK

Disertační práce

KOMUNIKAČNÍ STRATEGIE TERORISMU PŘI VELKÝCH SPORTOVNÍCH AKCÍCH

Autorka: Mgr. Adéla Hofmannová

Pracoviště: Fakulta biomedicínského inženýrství ČVUT v Praze,

Doktorský studijní program: Ochrana obyvatelstva

Studijní obor: Civilní nouzová připravenost

Terorismus je již několik desetiletí v popředí zájmu nejen státu, jeho tajných služeb a policie, ale také akademické obce, která zkoumá příčiny, organizaci, metody i důsledky terorismu a jednotlivých teroristických aktů. Autorka si vybrala z této problematiky specifickou část, terorismus při velkých sportovních akcích, kterých jsou každoročně desítky. Sportovní akce přitahují mnoho lidí, desetitisíce, vyvolávají v davu jistou euforii a radostnou náladu a očekávání, což je situace, kdy teroristický útok může mít větší efekt a zejména morální dopad než útok na jiné shromáždění lidí napadené stejným způsobem. Zkoumat okolnosti takovýchto teroristických útoků je tedy aktuální, potřebné i přínosné, autorka se v práci soustřeďuje na komunikační strategii vybraných útoků na sportovní akce od r. 1972.

Disertantka stanovila pro svoji práci tři základní cíle: analyzovat teroristické útoky při vybraných velkých sportovních akcích od OH 1972, resp. 1996 po současnost; vysvětlit útoky z pohledu napáchaných škod a ve světle komunikační strategie; a nakonec nastínit bezpečnostní hrozby při pořádání OH v Paříži 2024. Kromě toho zkoumá, na základě souhrnné analýzy útoků na sportovní události v Evropě, i možné hrozby pro národní i mezinárodní sportovní akce v ČR. Současně autorka položila čtyři výzkumné otázky, na které v závěru práce odpovídá, čímž také naplňuje cíle práce.

Základní vědeckou metodou použitou v práci je analýza, a to jak vybraných útoků obecně, tak vybraných útoků na sportovní akce zvláště. Sedm kritérií zvolených autorkou, (*datum a místo útoku; odesílatel; terč útoku; charakter vedení útoku /modus operandi/; poselství; reakce zastrášovaného /a výsledek požadavku útočníka/; teoretické zařazení*), aplikovaných jednotně na všechny analyzované případy, jí dovolilo dojít k relevantním závěrům jak v oblasti teorie, tak v hodnocení přípravy, provedení i důsledků jednotlivých teroristických aktů a k zajímavým poznatkům (nebo jejich

potvrzení) o vývoji komunikační strategie, způsobech a formách útoků i jejich možného dalšího vývoje.

Způsob zpracování této tematiky je celkem ojedinělý – je pracný a zahrnuje teoretickou i praktickou oblast. Obvykle jsou prováděny podrobné analýzy jednotlivých útoků hned po jejich uskutečnění s cílem dopadnout aktéry, (pokud zůstali živí) a „odhalit skuliny“ v bezpečnosti, nikoliv analyzovat soubor útoků za dobu 20 a více let.

Autorka vybrala celkem 76 teroristických útoků, z toho 15 při sportovních akcích, což považuje za dostatečně reprezentativní vzorek pro analýzu s relevantním výsledkem, s čímž je možné souhlasit. Pracnost tohoto postupu spočívá v tom, že údaje, které aplikuje v analýze (počty, metody, důsledky atd.), musela vybrat z různojazyčných veřejných zdrojů a tento výběr následně ověřovat, sumarizovat a analyzovat. Analýza podle zvolených kritérií je, podle mne, dostatečná pro hodnocení dosavadního vývoje tohoto druhu terorizmu i jeho následnou predikci. **Lze konstatovat, že cíle disertační práce, tak jak jsou uvedeny v práci, byly splněny.**

Studium přípravy a provádění teroristických útoků, kdy každý jednotlivý útok je analyzován i z pohledu teorie (reprezentované renomovanými, autorkou vybranými, pěti vědci – L. Freedman, B. Hoffman, D C. Rapoport A. Schmidt a M. Crenshaw), je netradičním úhlem pohledu na terorismus. Disertační práce dává komplexní vhled do problematiky a dovoluje čtenáři pochopit vazby a vztahy, myšlení i ideje teroristů, něco jako „nasát atmosféru“, a chápat tyto procesy. Výsledky vyjádřila názorně v podkapitole 5.4., ve které je celkem 36 grafů (p.č. 8-44 s rozsáhlým textem), a které dovolují lépe pochopit, jak byly teroristické útoky připravovány, jak byly provedeny, jaké měly cíle, nakolik byly „úspěšné“ a také předvídat, jak mohou být prováděny v budoucnu. Autorka do této predikce zařadila i nové způsoby útoků, s použitím dronů, kyberútoků a jiným použitím nových technologií.

Provedená analýza, jakkoli složitá, pracná a pro další studium přínosná, slouží v tomto případě zejména pro analýzu možností provést teroristickou akci (akce) letos na OH v Paříži a jako podklad pro aplikaci poznatků při zajištění bezpečnosti sportovních akcí v ČR. Autorka, jako občanka cizího státu, která nemá přístup k oficiálním bezpečnostním dokumentům LOH 2024, použila veřejně dostupné informace a vlastní poznatky z daného prostředí k hodnocení hrozeb a možností potenciálních teroristů provést útok, výsledkem je takové jednoduché modelování. Metodický postup

aplikovaný v případě analýzy ohrožení teroristickými útoky OH 2024, byl pak aplikován i pro sportovní akce v ČR.

Předložená práce má komplexní charakter, sleduje adresně historické příčiny jednotlivých útoků a jejich vybrané sociální, kulturní i politické aspekty, jakož i plánování a provádění teroristických útoků. Analyzuje dlouhou řadu vybraných teroristických útoků v celém světě z pohledu komunikační strategie, i teoretického posouzení charakteru a zařazení útoků. Provedená analýza je díky zvoleným kritériím hodnocení velmi dobrým podkladem pro další studium. Závěry pro prevenci útoků při sportovních akcích velkého rozsahu jsou vhodným metodickým návodem pro každý jednotlivý, konkrétní, případ v budoucnosti.

Disertační práce má standardní předepsanou formu. Má celkem 196 stran textu, 90 obrazů, grafů a tabulek převážně vytvořených autorkou a více než 160 literárních odkazů. Kromě drobných a ojedinělých překlepů lze autorce vytknout nečeské některé formulace, jako „plánování a exekuce útoku“, (patrně „nepřeklad“ anglického výrazu), nebo „projev zbabělostí“. Závažnější je ovšem částečná nesrozumitelnost některých grafů a tabulek. Např.: str. 137, kde je „koláčový“ graf o počtu obětí bez jakýchkoliv čísel, a právě tak graf č. 29, str. 138 který sice má jakousi hodnotovou strukturu, (kolonky), ale opět bez čísel. Tento nedostatek zbytečně znehodnocuje výsledky práce její nesrozumitelností, zvláště proto, že většinu grafiky vytvořila osobně, přičemž grafy a tabulky jsou důležitou součástí této práce. Stejně tak lze disertantce vytknout rozvláčnost závěrů, byť správných. V množství slov se ztrácejí ty podstatné údaje. (Analýza I. Má 28 stran a 8 stran závěrů k jednotlivým kritériím, nikoli však stručné shrnutí do souvislostí, i když na těch osmi stranách de facto je.)

Celkové hodnocení

Práce není dokonalá, vznesl jsem několik připomínek, přes to ale plně splňuje kritéria požadovaná Fakultou biomedicínského inženýrství Českého vysokého učení technického v Praze a se zákonem 111/1988 Sb. § 47 na doktorské disertační práce.

Práci doporučuji k obhajobě.

V Praze dne 11. června 2024

doc. Ing. Pavel Gavlas, CSc.,